

สิทธิบัตรขยับไปได้ต่อไป! กรมทรัพย์สินทางปัญญาเร่งคุ้มครอง 3 นวัตกรรมหลัก เสริมศักยภาพนักวิจัยและผู้ประกอบการ แข่งขันได้ในระดับสากล

กรมทรัพย์สินทางปัญญาเดินหน้าขับเคลื่อน “โครงการเร่งรัดสิทธิบัตรมุ่งเป้า (Target Patent Fast-Track)” อย่างต่อเนื่อง เพื่อผลักดันให้ผลงานนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความท้าทายในยุคปัจจุบัน เช่น การแพทย์และสาธารณสุข อาหารแห่งอนาคต และนวัตกรรมรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้ได้รับการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรอย่างรวดเร็ว ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำผลงานไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ได้ทันต่อการแข่งขัน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-Driven Economy) และสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยนวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ประเทศไทยที่พัฒนาอย่างยั่งยืน

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า โครงการเร่งรัดสิทธิบัตรมุ่งเป้า เริ่มดำเนินการในปี 2565 ด้วยปัญหาด้านสาธารณสุขจากโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ รวมถึงภาวะวิกฤติทางสุขภาพอื่นๆ ที่ประเทศไทยและทั่วโลกต้องเผชิญ กรมทรัพย์สินทางปัญญาตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางการแพทย์ อุปกรณ์เครื่องมือ และวัสดุที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งจะช่วยลดการพึ่งพาการนำเข้าและเสริมสร้างอุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจรภายในประเทศ กรมจึงเปิดตัวโครงการเร่งรัดสิทธิบัตรมุ่งเป้า เปิดให้บริการ Fast Track หรือช่องทางพิเศษเพื่อให้สามารถจดทะเบียนสิทธิบัตรในสาขานวัตกรรมเป้าหมายได้รวดเร็วขึ้น โดยเริ่มนำร่องในสาขาวัตกรรมการแพทย์และสาธารณสุข (Medical Sciences and Public Health) ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2565 ตัวอย่างนวัตกรรมที่น่าสนใจที่ได้รับการจดสิทธิบัตรผ่านระบบ Fast Track เช่น สเปรย์พ่นจมูกสำหรับป้องกันโรคโควิด-19 แผ่นตามกระดูกใกล้ข้อต่อ และหุ่นยนต์ผสมยาเคมีบำบัด เป็นต้น ซึ่งผลงานนวัตกรรมในสาขานี้สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจรวมกว่า 179 ล้านบาทต่อปี ผ่านการอนุญาตให้ใช้สิทธิการโอนสิทธิ การจำหน่าย และใช้ประโยชน์โดยไม่ได้แสวงหากำไร

กรมได้ขยายบริการ Fast Track โดยเพิ่มสาขาวัตกรรมการอาหารแห่งอนาคต (Future Food) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 เพื่อส่งเสริมเทคโนโลยีอาหารที่ดีต่อสุขภาพและสอดคล้องกับเทรนด์โลก ทั้งการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างสรรค์เป็นอาหารใหม่ และการนำนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มคุณประโยชน์ทางโภชนาการมากขึ้น เช่น ส่งเสริมระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ต่อต้านอนุมูลอิสระและการอักเสบของร่างกาย หรือส่งเสริมการโภชนาการที่สร้างสรรค์ขึ้นเฉพาะกับความต้องการของร่างกายแต่ละบุคคล เป็นต้น ตัวอย่างนวัตกรรมด้านนี้ซึ่งได้สิทธิบัตรผ่านระบบ Fast Track เช่น อาหารเหลวพร้อมบริโภค ไอศกรีมนมอัลมอนด์เสริมโปรตีนจากจิ้งหรีด ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ผู้บริโภคยุคใหม่ด้านสุขภาพและความยั่งยืน และตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2567 ได้ขยายบริการ Fast Track โดยเพิ่มสาขาวัตกรรมการรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Innovation) เนื่องจากเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) และผลักดันเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้นำมาใช้ประโยชน์

ในเชิงพาณิชย์โดยเร็ว ตัวอย่างนวัตกรรมสาขาที่ได้สิทธิบัตรผ่านระบบ Fast Track เช่น เตาเผาขยะมูลฝอยแบบก๊าซไอเสียหมุนวนซ้ำ อุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับชาร์จแบตเตอรี่ ตัวเก็บประจุยิ่งยวด และน้ำยาสะท้อนความร้อนสำหรับเคลือบ เป็นต้น ถือเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและขับเคลื่อนสู่ระบบเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมที่จะช่วยสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

นางอรมน กล่าวเสริมว่า โครงการการเร่งรัดสิทธิบัตรมุ่งเป้านี้ มีเงื่อนไขว่าจะต้องยื่นคำขอจดสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรในประเทศไทยเป็นที่แรก ซึ่งกระบวนการพิจารณาคำขอจะเร่งให้ไวขึ้นและดำเนินการเสร็จสิ้นภายใน 12 เดือนสำหรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ (จากเดิมใช้เวลา 38.5 เดือน นับจากวันยื่นให้ตรวจสอบการประดิษฐ์) และภายใน 6 เดือนสำหรับอนุสิทธิบัตร (จากเดิม 12 เดือน) ล่าสุดมีคำขอที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ Fast track ทั้ง 3 นวัตกรรมรวม 130 คำขอ แบ่งเป็น นวัตกรรมทางการแพทย์และสาธารณสุข 96 คำขอ (สิทธิบัตรการประดิษฐ์ 32 คำขอ และอนุสิทธิบัตร 64 คำขอ) นวัตกรรมอาหารแห่งอนาคต 18 คำขอ (สิทธิบัตรการประดิษฐ์ 1 คำขอ และอนุสิทธิบัตร 17 คำขอ) นวัตกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม 16 คำขอ (สิทธิบัตรการประดิษฐ์ 10 คำขอ และอนุสิทธิบัตร 6 คำขอ) โดยมีนวัตกรรมที่ได้รับจดทะเบียนแล้วทั้งสิ้น 100 ฉบับ คิดเป็น 77% ของคำขอ Fast Track ทั้งหมด โดยมีระยะเวลาเฉลี่ยในการพิจารณาคำขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์อยู่ที่ 4.5 เดือน และคำขออนุสิทธิบัตรอยู่ที่ 1.5 เดือน นับแต่วันที่กรมประกาศให้คำขอนั้นได้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งนักประดิษฐ์ นักวิจัยใน 3 สาขานวัตกรรมที่สนใจเข้าร่วมโครงการ สามารถยื่นสมัครผ่านระบบ e-Filing ของกรมได้ ระหว่างวันที่ 1 – 10 ของทุกเดือน โดยกรมจะประกาศผลการคัดเลือกภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป จากสถิติที่ผ่านมา พบว่า ผู้ที่ยื่นคำขอเข้าร่วมโครงการมากที่สุด เช่น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และกรมการแพทย์ ในกลุ่มนวัตกรรมทางการแพทย์และสาธารณสุข มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในกลุ่มนวัตกรรมอาหารแห่งอนาคต บริษัท ชินเนอร์ยี โลฟท์ จำกัด และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในกลุ่มนวัตกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม

นางอรมน กล่าวทิ้งท้ายว่า กระแสตอบรับดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของภาคส่วนต่างๆ ที่พร้อมเดินทางผลักดันนวัตกรรมให้ก้าวทันโลก และใช้กลไกทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเครื่องมือสร้างความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล สิทธิบัตรจึงไม่ใช่เพียงแค่เอกสารทางกฎหมายที่กรมออกให้นักประดิษฐ์คิดค้น แต่เป็น “เครื่องมือที่จะช่วยสร้างมูลค่าและขับเคลื่อนธุรกิจ” ทั้งในระดับผู้ประกอบการและระดับประเทศ โครงการเร่งรัดการตรวจสอบสิทธิบัตรแบบพุ่งเป้าของกรมจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับสาขาการประดิษฐ์ที่เป็นเทรนด์แห่งอนาคตของไทยให้สามารถไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และทำตลาดต่อได้รวดเร็ว

สำหรับในปี 2569 กรมมีแผนจะเพิ่มนวัตกรรมสาขาใหม่ๆ ในโครงการ Fast Track สิทธิบัตร เช่น อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ เหมืองคอนดักเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง จึงขอเชิญชวนผู้สนใจเตรียมพร้อมสมัครเข้าร่วมโครงการ โดยสามารถติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวในการเปิดรับสมัครเข้าร่วมโครงการเร่งรัดสิทธิบัตรมุ่งเป้าได้ที่เว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา www.ipthailand.go.th หรือโทรสายด่วน 1368